

Магновський Ігор Йосифович,
*кандидат юридичних наук, докторант кафедри
конституційного та міжнародного права
Київського національного університету внутрішніх справ,
майор міліції*

УДОСКОНАЛЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНО- ТЕРИТОРІАЛЬНОГО УСТРОЮ УКРАЇНИ: ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ВЕКТОР

Зміна суспільних відносин в Україні зумовлює необхідність вдосконалення територіальної організації суспільства. Це може бути здійснено тільки за умови зміни адміністративно-територіального устрою України, приведення його до норм Європейської Хартії про місцеве самоврядування (ратифікована Верховною Радою України) та європейської практики адміністративно-територіальної організації держав [1].

Дослідження конституційно-правового статусу вищих елементів системи адміністративно-територіального устрою України засвідчує неефективність конституційного визначення цих елементів: не є доцільним поєднання в одній групі – області, АРК і міст зі спеціальним призначенням, оскільки вони різняться між собою у рамках функціональних особливостей, локальної нормативної бази та різних системних складових як власних, так і у складі території України. Вищі елементи у рамках конституційного регулювання мають бути реформовані.

Реформування системи адміністративно-територіального поділу країни на низовому рівні мало б забезпечити створення умов для появи

нових точок економічного зростання в територіях, такими будуть центри громад, при цьому всі інші пункти можуть занепасти [2, с.48].

У сучасних умовах необхідно наділити органи місцевого самоврядування достатніми повноваженнями та ресурсами, щоб вони забезпечили комплексний розвиток на своїх територіях і надання людям доступних та якісних послуг. А вже пізніше можна здійснювати реформування системи управління державою та її територіальній устрій. При цьому мають бути враховані такі принципи при формуванні нових територіальних громад:

1) розселенський, тобто територія громад має базуватись на вже сформованих системах розселення; функції поселень при цьому мають розширюватись та при встановленні меж громад необхідно враховувати регіональні особливості розселення;

2) територіальний, тобто громади мають охоплювати компактну територію, всі пункти на якій мають високий ступінь транспортної доступності;

3) демографічний, тобто враховувати тенденції відтворення населення, зміну його вікової структури, міграційні потоки;

4) соціально-економічний, тобто громада має здійснювати економічну діяльність у межах своєї території, яка здатна забезпечити повсякденні потреби людей; ця діяльність має базуватися на ефективному використанні місцевих ресурсів;

5) самоврядний, тобто представляти інтереси громад, забезпечувати їх право на самоврядування.

Такі принципи можуть бути реалізовані тільки за умови проведення наукового обґрунтування нової адміністративно-територіальної реформи вченими різних спеціальностей, передусім тими, що володіють багатим матеріалом у галузі економіки, природокористування, демографії та іншими, зокрема географами [1].

Введення будь-якої інновації в суспільну систему має два аспекти: організаційний, що передбачає наявність різних типів рішень і ресурсів, необхідних для успішного здійснення реформи, структурованих та пов'язаних між собою; а також адміністративний, що показує, як проект вписується в бюрократичну структуру. Існує три головні шляхи встановлення взаємозв'язку між нововведенням та адміністративною структурою: перший – його утвердження за рамками звичайних структур; другий – пошук можливостей його пристосування в існуючій системі; третій – створення нової адміністративної структури спеціально для проекту реформи. Деякі нечисленні спроби втілити в життя широкомасштабні реформи зазвичай базувалися на існуючих структурах, хоч іноді висувалися вимоги про те, що повинні

бути підготовлені інспектори і призначені групи спеціалістів. Чимало проектів контролюються спільно директивними органами та інспекторським корпусом. Через вищезазначені проблеми ми не можемо ідентифікувати якусь стандартну практику в цій галузі, але мусимо констатувати, що будь-які питання в довгостроковій перспективі чи найближчому майбутньому залежатимуть від зв'язку нововведення з адміністративною структурою. Очевидно, що вибір форми такого зв'язку життєво важливий і є одним із найбільш суперечливих питань [3].

Враховуючи євроінтеграційні прагнення України, у адміністративно-територіальному реформуванні основний акцент має робитися на групуванні міст і областей, районів у містах, обласних районів, міст обласного підпорядкування, сіл та селищ за критерієм однорідності функціонування у територіальному устрої в цілому. Тут необхідно об'єднувати м. Київ і м. Севастополь у першу групу, області та АРК в другу групу, міста - обласні центри, районні центри та міста обласного підпорядкування у третю групу, села та селища у четверту групу. Логіка такої концепції побудована на функціональній однорідності зазначених територіальних одиниць.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Заставецька О.В. Географічні засади формування територіальних громад у світлі нового адміністративно-територіального устрою України / Заставецька О.В., Заставецький Т.Б. // Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету. – 2005 – (серія „Географія”) – №2. – С. 10-13.

2. Матеріали громадських обговорень проекту Закону України „Про територіальний устрій України”. – Київ: Кабінет Міністрів України, 2005. // [Zakon.rada.gov.ua](http://zakon.rada.gov.ua)

3. Коник С. Теорія реформ та проблеми адміністративно-територіального устрою України / Коник С. // Економічний Часопис-XXI – №5-6'2006 // <http://www.soskin.info/material.php?pokaz=2322>